

Slutrapport för genomförandeprojekt

Projektets namn: Gränsgångare

Projektets diarienummer: 22-003-S02

Sammanfattning

Skriv en sammanfattning av ert projekt. Sammanfattningen ska innehålla en kortare redogörelse av er problemformulering, era projektmål, metod och tillvägagångssätt samt det resultat som projektet har uppnått. Tänk på att det är denna sammanfattning som kommer att publiceras på Svenska ESF-rådets webbsida.

Sammanfattning av Projekt Gränsgångare:

Projekt Gränsgångare har genomförts av tre samverkande samordningsförbund - Samordningsförbundet Älv & Kust, Samordningsförbundet Väst och Finsam Göteborg - med syftet att stärka stödet till kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden. Utgångspunkten var att många personer har outnyttjade resurser, men begränsas av kompetensbrist, hälsoskäl och strukturella hinder samt att stödet i samhället ofta är splittrat eller otillgängligt. Projektet ville därför utveckla samordnade, innovativa och tillitsbaserade arbetssätt som skapar reella möjligheter till arbete och studier.

Projektmål:

Projektets övergripande mål var att fler deltagare skulle närma sig arbetsmarknaden eller övergå till arbete eller studier. Projektet skulle också synliggöra vad som krävs för att personer långt från arbetsmarknaden ska lyckas nå arbete och lyfta fram betydelsen av den profession som i projektet benämns "gränsgångare" - en yrkesroll som verkar i gränlandet mellan olika myndigheter och organisationer.

Metoder och arbetssätt:

Projektet har arbetat utifrån forskning och evidens inom området:

- **Beskæftigelse Indikator Projektet (BIP)** för att systematiskt följa progression mot arbete och studier.
- **Gränsgångarrollen**, som studerats av projektets följeforskare Heiti Ernits för att tydliggöra och stärka funktionen som samordnar och vägleder deltagare.
- **Tillitsbaserad styrning och ledning** för att skapa bättre förutsättningar i mötet mellan deltagare och professionella.
- **Tjänstedesign**, som involverat deltagarna i utformningen av sin rehabilitering och lett till ökad delaktighet och förbättrade processer.
- **Lex Heller**, ett systematiskt arbetssätt för att identifiera och undanröja hinder i samverkan.
- Övriga individuellt anpassade metoder såsom IPS, Supported Employment, MI, Case Management och arbetsterapeutiska bedömningar.

Resultat

Projekt Gränsgångare har uppnått betydande resultat på både individ- och organisationsnivå:

- 626 personer deltog under projekttiden.
- 30 % gick vidare till arbete eller studier (målet var 25 %).
- 42 % närmade sig arbetsmarknaden (målet var 50 %).
- 28 % har avslutats till övrigt (målet var 25%).
- **Samtliga deltagare** har fått information om jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering.
- Parallella insatser och kombinationen av arbetsinriktade och hälsofrämjande åtgärder har visat sig vara särskilt framgångsrika.

Projektet har också utvecklat strukturella och organisatoriska förbättringar:

- Stabilare och mer långsiktiga samverkansstrukturer mellan förbundens parter.
- Fördjupad förståelse för Gränsgångarrollens roll, arbetsvillkor och betydelse.
- Förbättrad tillgång till lokala rehabiliteringsinsatser och myndighetskontakter.
- Ökad samverkan med näringslivet, där flera arbetsträning- och praktikplatser lett till anställning.
- Stärkt arbete med horisontella principer och ett mer rättighetsbaserat förhållningssätt.

Slutsatser och framtida rekommendationer

Projektet visar att samordnade arbetsätt, ökad tillit och tidiga parallella insatser leder till bättre resultat för personer som står långt från arbetsmarknaden. Forskningen inom BIP, gränsgångarrollen och tillitsbaserad styrning och ledning har varit avgörande för utvecklingen och bör fortsätta vägleda verksamheterna även framåt.

För att säkerställa långsiktiga effekter rekommenderas fortsatt arbete med BIP, stärkt implementering av gränsgångarrollen, bibehållen samverkan på ledningsnivå samt strukturer som motverkar kunskapsstapp vid personalförändringar. Projektet har lagt en stabil grund för ett fortsatt hållbart, inkluderande och arbetslivsinriktat stöd för målgruppen.

I slutrapporten används benämningarna gränsgångare, vägledare, koordinator, rehabvägledare och projektmedarbetare i olika sammanhang.

Beskrivning:

Gränsgångare - arbetar med deltagare, kan också vara strategisk roll och personer som arbetar i våra olika organisationer/kommuner/verksamheter.

Vägledare, Koordinator, Rehabvägledare - arbetar med deltagare

Projektmedarbetare - samtliga personer som varit delaktiga i projektet.

Projektresultat

Mål 1:

Mål på strategisk nivå:

- Synliggöra nyckelfaktorer för människor långt ifrån arbetsmarknaden att nå arbete. Vad är det som ökar jobbchansen och vilka resurser krävs?
- Synliggöra gränsgångarens förutsättningar och betydelse för människor långt ifrån arbetsmarknaden att lyckas nå arbete.

Indikatorer till Mål 1:

Indikatorer kopplade till strategiska mål

Andel timmar i aktivitet har följts upp, utifrån de kategorier av insatser som identifierades i BIP studien, vilket var; hälsa, kompetens, arbete och socialt.

Samverkan och medarbetares förutsättningar att arbeta i samverkan har följts upp, utifrån Lex Heller rapporter.

Vilka resultat har projektet uppnått kopplat till målet?

Svaret i den kvartalsrapport där målet senast redovisades är fortfarande aktuellt

Om ni väljer ovanstående, klistra in det svaret här:

Om svar från kvartalsrapport ej är aktuellt, ange annat svar här:

Resultat strategisk nivå:

Projekt Gränsgångare har haft som strategiskt mål att identifiera och synliggöra de nyckelfaktorer som stärker möjligheterna för människor långt ifrån arbetsmarknaden att närma sig eller nå arbete. Genom arbete med metoder, arbetssätt och förhållningssätt har projektet arbetat för att öka individens delaktighet, stärka samverkan mellan aktörer och skapa långsiktiga strukturer som underlättar vägar till arbete och studier.

Ett centralt verktyg i projektet har varit BIP - ett förhållningssätt och stöd som syftar till att öka delaktighet, reflektion och tillit i mötet med deltagaren. Projektpersonalen har genomgått utbildning utifrån BIP studien och har därefter arbetat aktivt med implementering i de olika delprojekten.

Kompetensutveckling utifrån BIP studien har haft en avgörande betydelse för projektets framgång. Genom utbildning, handledning och regelbundna reflektionstillfällen har personalen i delprojekten utvecklat ett gemensamt språk och ett strukturerat arbetssätt för att stärka deltagarens delaktighet och ansvar i sin egen process. Implementeringen har skett stegvis, under 2023: Fokus på utbildning och introduktion utifrån BIP studien. 2024: Fördjupning och implementering i praktiskt arbete genom dialog, metodutveckling och reflexiva team. 2025: Utveckla arbetet med BIP som förhållningssätt och sprida det till kommuner inom projektet. BIP studien har tillvaratagits av gränsgångarrollen i genomförandet av reflexiva team, fokus på parallella insatser, jobbfokus från start och tilltro till deltagarens förmågor. Detta har visat sig vara nyckelfaktorer för att öka deltagarnas motivation och möjligheter till att närma sig arbetsmarknaden och egen försörjning.

Resultaten visar att jobbfokuserad insats har varit den mest omfattande insatskategorin (ca 45 % av all registrerad tid), vilket indikerar en tydlig jobbfokusering. Samtidigt har en betydande del av tiden lagts på hälsoinsatser (ca 28-32 %) och sociala aktiviteter (ca 9-10 %), vilket visar vikten av ett helhetsperspektiv där hälsa och social delaktighet utgör förutsättningar för arbete eller studier.

Projektet har identifierat ett antal faktorer som ökar chanserna för individer långt ifrån arbetsmarknaden att nå arbete eller studier:

- **Jobbfokus från start** - tidig kontakt med arbetslivet genom praktik, arbetsträning och arbetsplatsförlagda insatser.
- **Helhetssyn på individen** - insatser inom hälsa, sociala relationer och kompetensutveckling parallellt med arbetsinriktade aktiviteter.
- **Delaktighet och tillit** - deltagarens aktiva roll i processen skapar motivation och ansvarstagande.
- **Samverkan mellan aktörer** - kontinuerlig dialog mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun, samordningsförbund, vård, utbildning och arbetsgivare.
- **Reflexivt arbetssätt** - genom reflektion och erfarenhetsutbyte i team har personalen utvecklat en gemensam förståelse och kvalitetssäkring av metoder.

Projekt Gränsgångare har lyckats synliggöra vad som krävs för att människor långt ifrån arbetsmarknaden ska kunna ta steg mot arbete eller studier.

Resultaten visar att kombinationen av ett tidigt arbetsfokus, hälso- och sociala insatser samt kompetensutveckling - tillsammans med BIP förhållningssätt - är avgörande för att deltagarens egenmakt ska öka och att stärka personalens förmåga att möta individuella behov. Att arbeta med BIP som förhållningssätt stärker både deltagarens egenmakt och personalens förmåga att möta individuella behov.

Projektet har inte bara uppnått sina mål, utan också bidragit till ett mer hållbart och inkluderande arbetssätt utifrån arbetet med BIP studien i flera kommuner och samordningsförbund.

En central del i detta har varit att undersöka **Gränsgångarens roll** - den professionellas funktion som verkar i gränlandet mellan individ och samhälle, mellan stödinsats och arbetsliv, samt mellan olika organisatoriska system. Och Följeforskningen har benämnt gränsgångarrollen som **vägledare** i rehabiliteringslandskapet

Syftet med följeforskningen har varit att:

Synliggöra Gränsgångarens förutsättningar och betydelse för människor långt ifrån arbetsmarknaden att lyckas nå arbete. Följa, analysera och bidra till utvecklingen av projektets arbetssätt och läroprocesser, Sammanställa kunskap om vilka faktorer som stärker effekten av gränsgångarens arbete.

Samarbetet med följeforskaren Heiti Ernits inleddes med en långsiktig planering där syfte, metod och datainsamling tydliggjordes för projektmedarbetarna.

Forskningsarbetet har baserats på **kvalitativa metoder** såsom intervjuer, observationer och workshops i samtliga delprojekt.

Under 2023-2024 har materialet kodats och analyserats tematiskt, där **empiriska mönster** har kopplats till relevanta teorier och begrepp.

Under våren 2024 genomfördes **utvecklingsinsatser och workshops** i varje delprojekt för att öka projektmedarbetarnas förståelse för rollen som Vägledare, skapa trygghet i yrkesrollen och ge stöd i reflektion kring gränssnittet mellan individens behov och samhällets krav.

Workshops har haft stor betydelse för att skapa gemensam begreppsgrund kring gränsgångarrollen, identifiera framgångsfaktorer i arbetet med målgruppen och öka medvetenheten om professionella och etiska gränser. Följeforskaren har efter workshoppen fortsatt sin kontakt med vägledarna med fördjupade samtal och insamling av kompletterande data

Följeforskningen visar tydligt att **vägledaren är en central framgångsfaktor** för att personer långt ifrån arbetsmarknaden ska kunna nå arbete eller studier.

Rollen fungerar som en bro mellan individ och samhälle, mellan olika professioner och mellan kortsiktiga insatser och långsiktiga lösningar.

Följeforskningen bekräftar att **gränsgångaren fungerar som en möjliggörare** - en person som översätter, förklarar och knyter samman system med individers verklighet.

Detta är en förutsättning för att deltagare med komplexa behov ska kunna ta steg mot självförsörjning.

Följeforskningen har också synliggjort **vilken kompetens, vilket förhållningssätt och vilka organisatoriska förutsättningar** som krävs för att gränsgångaren ska lyckas i sitt uppdrag.

Projekt Gränsgångare har tydliggjort att rollen **som Gränsgångare** i rehabiliteringslandskapet kräver:

- Tydlig organisatoriskt stöd, inte minst från chefer.
- Utrymme för reflektion, handledning och metodutveckling,
- Möjlighet att verka mellan organisationer utan att fastna i administrativa gränser.

Dessa insikter skapar en viktig grund för fortsatt metodutveckling och implementering inom ordinarie verksamheter i samordningsförbunden och kommunerna.

Sammanfattning av strukturella förutsättningar och utmaningar utifrån följeforskningen:

Studien visar att vägledarens arbete formas av en struktur där främjande och hindrande faktorer samverkar och ibland motverkar varandra. De positiva förutsättningarna återfinns främst i de relationella och organisatoriska stödfunktioner som byggts upp runt verksamheten, medan utmaningarna i hög grad härrör från omgivande systemförändringar och resursbegränsningar i välfärdssektorn.

En viktig insikt är att **kollegialt stöd och lärande** fungerar som en stabiliserande mekanism i en komplex och fragmenterad kontext. Den kollektiva kompetensen - i form av erfarenhetsutbyte, gemensam problemlösning och emotionellt stöd - verkar kompensera för brister i omgivande strukturer. Detta gör kollegiala nätverk till en nyckelresurs för hållbarhet och kvalitet i arbetet.

Samtidigt visar studien att systemförändringar inom **stora välfärdsmyndigheter**, såsom centralisering och digitalisering, skapar ökade avstånd mellan aktörer. Minskad lokal närvaro och förändrade kontaktvägar försvårar det relationsberoende samarbete som vägledarnas uppdrag bygger på. Effekterna märks särskilt tydligt när denna utveckling sammanfaller med **hög personalomsättning**, vilket gör kontinuitet och kunskapsöverföring svår att upprätthålla.

Samordningsförbundens roll som samverkansarena blir ytterst viktigt. Förbunden erbjuder inte bara lokaler och administrativt stöd, utan stärker även vägledarens legitimitet och tillhandahåller forum där gemensamma problem kan adresseras. Denna samverkansarena fungerar därmed som en institutionell motkraft till fragmenteringen i välfärdssystemet.

Vidare framträder vägledaren professionella autonomi och flexibilitet som en viktig förutsättning för att möta deltagarnas komplexa och ofta föränderliga behov. Handlingsutrymme gör det möjligt att kombinera formella rutiner med individuellt anpassade lösningar en förmåga som är central i arbetsinriktad rehabilitering. Men flexibiliteten begränsas när insatser från andra aktörer inte kan mobiliseras i tid, då kapacitetsbrister blir återkommande.

Slutligen visar studien att **relationer och personliga nätverk** fortfarande är en av de mest avgörande resurserna för att få samverka att fungera i praktiken. Dessa relationer möjliggör snabbare vägar in i välfärdssystemet och bidrar till att minska friktion i ärendeprocesser. Samtidigt pekar vägledarnas erfarenheter på att deras legitimitet inte alltid är självklar, vilket innebär att relationerna ibland måste fungera kompensatoriskt för ett otydligt eller svagt etablerat uppdrag.

Sammantaget utgör vägledarens arbete ett avgörande, men ofta osynligt, integrerande arbete. De kompenserar för välfärdsbyråkratins brister och ser till att individer med komplexa och sammansatta behov får ett sammanhållet stöd och tillgång till relevanta resurser.

Studien visar ett återkommande mönster: framgångsrik samverkan i en fragmenterad välfärd bygger på kombinationen av stabila relationer, organisatoriskt stöd och professionellt handlingsutrymme, medan systemförändringar, resursbrister och bristande kontinuitet skapar återkommande utmaningar. Detta belyser behovet av strukturer som kan värna både relationell kontinuitet och lokal närvaro för att stärka den samverkansbaserade arbetsinriktade rehabiliteringen.

Följeforskaren Heiti Ernits har under 2024-2025 arbetat med analys och rapportskrivning där en **slutrapport** och en **populärversion** har tagits fram för spridning och synliggörande. Båda versionerna belyser gränsgångarrollens betydelse som brygga mellan individ och system, och som nyckelperson i arbetet med att skapa tillit, samverkan och hållbara vägar till arbete.

Beskriv hur projektet arbetat för att nå detta mål under perioden från den senast kvartalsrapporten fram till projektavslut genom att beskriva de huvudsakliga aktiviteterna som genomförts:

- Utvecklingsarbetet fortsatt för att stärka arbetssätt, samverkan och implementering av projektets metoder. Det fortsatta arbetet med parallella insatser enligt BIP:s fyra kategorier - jobbfokus, hälsa, socialt och kompetens är fortfarande en aktivitet som pågår i verksamheterna. Projektets resultat har under det senaste kvartalet presenterats för lednings- och styrgrupper i de tre samordningsförbunden.
- I projektkommunerna har analyser genomförts för att identifiera framgångsfaktorer och goda arbetssätt. Fokus har legat på utveckling av BIP studiens erfarenheter kring parallella insatser och lokala strukturer som fungerat särskilt väl. Dessa resultat har använts som underlag för planering av framtida insatser och införlivats i dialogen med projektmedarbetare och beredningsgrupper om hur arbetet ska leva vidare i ordinarie verksamhet.
- Projektets resultat och lärdomar har fortlöpande spridits på både politisk och operativ nivå - bland annat i beredningsgrupp, operativ styrgrupp samt styrelse - och har integrerats i förbundens planering inför verksamhetsåret 2026, och i kommande verksamhetsplan och budget.
- Samverkansteamet i Älv & Kust har genomfört två planeringsdagar med fokus på hur Heiti Ernits forskning kan integreras och hur gränsgångarrollen kan stärkas och vidareutvecklas. Rehabvägledare och arbetsterapeut har även tagit fram ett rollspel som illustrerar deltagarnas resa genom rehabiliteringsprocessen, vilket presenterats för styrelsen och lett till positiva och givande diskussioner.
- Projektets strategiska styrgrupp har genomfört ett möte där projektets övergripande mål, gränsgångarrollen och spridningen av forskningsresultaten diskuterades. Politiker och ledare arbetade i grupper för att identifiera hur projektets lärdomar kan spridas i respektive organisation och hur arbetet bör fortsätta efter projektens slut.
- Ett avslutande möte har också hållits med beslutsgruppen, där projektets resultat, uppföljning och måluppfyllelse presenterades och diskuterades. Här sammanfattades projektets strategiska arbete och ett särskilt fokus lades på att tydliggöra hur resultaten ska tas vidare framåt.

[Fritextfält]

Ej arbetat med målet under perioden

Mål 2:

Mål på individnivå:

- 25% av deltagande kvinnor och män har vid avslut börjat arbeta eller studera.
- 50% av deltagande kvinnor och män har vid avslut närmat sig arbetsmarknaden.
- 25% av deltagande kvinnor och män avslutas av andra orsaker.
- 100% av deltagarna har fått kunskap om jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering (diskrimineringsgrunderna, jämställdhetsmålen och tillgänglighetsperspektiven).
- 75% av alla deltagare upplever att de har fått ett stöd som är till stor nytta för dem.
- 75% av alla deltagare upplever att personalen har tagit tillvara deras erfarenheter, kunskaper och synpunkter.
- 75% av alla deltagare upplever att de fått vara med och bestämma om vilket stöd de har fått.

Indikatorer till Mål 2:

Indikatorer kopplade till mål på individnivå

Uppföljning av antal personer som avslutas till arbete eller studier har skett.

Förändring i progression utifrån deltagarens egna upplevelse och avslutsorsaker har följts upp.

Orsak till deltagarnas avslut i projektet har följts upp.

Antal genomförda kompetensinsatser för deltagare gällande de horisontella principerna har följts upp.

Positiva svar i utskrivningsblankett/indikatorsenkät, gällande om deltagare upplever att de fått ett stöd som är till stor nytta för dem, har följts upp.

Positiva svar i utskrivningsblankett/indikatorsenkät, gällande om deltagare upplever att personalen har tagit tillvara deras erfarenheter, kunskaper och synpunkter, har följts upp.

Positiva svar i utskrivningsblankett/indikatorsenkät, gällande om deltagare upplever att de fått vara med och bestämma om vilket stöd de har fått, har följts upp.

Vilka resultat har projektet uppnått kopplat till målet?

Svaret i den kvartalsrapport där målet senast redovisades är fortfarande aktuellt

Om ni väljer att markera ovanstående, klistra in det svaret här:

Om svar från kvartalsrapport ej är aktuellt, ange annat svar här:

Statistik har rapporterats in i ett system, till ESF via Statistiska Centralbyrån (SCB)

Tanken från start i projektet var även att registrera in data till Sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (SUS).

I anslutning till att projektet startade så lades SUS-systemet ner och registrering av data kunde inte utföras som planeringen var från start.

SUS var ett komplement till SCB. SUS gav till exempel svar på många variabler, som andel subventionerade arbeten, utbildningsnivå, typ av ersättning, tid i offentlig försörjning, med mera.

Projektet tog del av de variabler som SUS-systemet hade tillgång till och har under projektperioden kunnat registrera in de variabler som var tänkt planerat från start men då utifrån ett eget systematiskt uppföljningssystem som projektet har kunnat registrera in parallellt med SCB data.

Här redovisas de deltagare som varit inskrivna i projektet och som nu har avslutats under perioden mars 2023 till oktober 2025, registrering har redovisats till SCB. I statistiken från SCB urskiljer vi inte delprojekten var för sig. 360 kvinnor, (58 %) och 266 män (42 %) har varit aktuella under projektperioden, totalt 626 deltagare. Till och med oktober månad 2025 har 360 kvinnor (58 %) och 266 män (42 %) avslutats, totalt 626 deltagare.

Planerat antal kvinnor: 318 (utfall 360)

Planerat antal män: 282 (utfall 266)

Status vid avslut för projektet i sin helhet (SCB):

Slutresultat:

30% (mål 25%) av deltagarna har avslutats till arbete/studier.

43 kvinnor och 47 män började att arbeta, totalt 90 deltagare, (totalt har 14% börjat arbeta).
12% av kvinnorna och 18 % av männen har börjat arbeta,

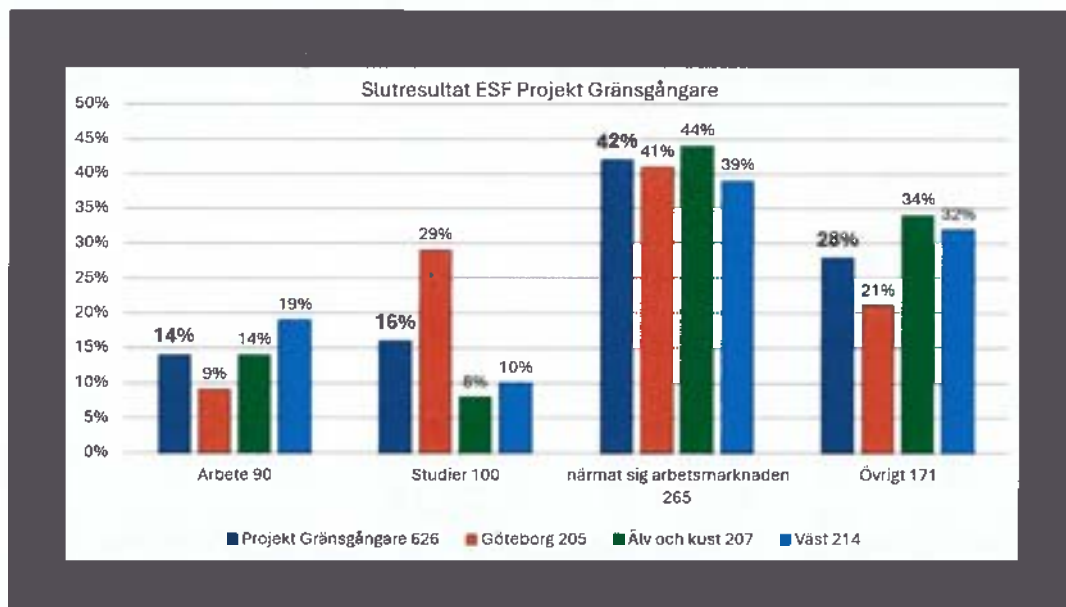
59 kvinnor och 41 män började att studera, totalt 100 deltagare, (totalt har 16 % börjat studera).
16% av kvinnorna och 15% av männen har börjat studera

164 kvinnor och 101 män har närmat sig arbetsmarknaden, totalt 265 deltagare, (totalt har 42% närmat sig arbetsmarknaden).

46 % av kvinnorna och 38% av männen har närmat sig arbetsmarknaden.

94 kvinnor och 77 män har avslutats till övrigt, totalt 171 deltagare, (totalt har 28 % avslutats till övrigt).
26 % av kvinnorna och 29 % av männen har avslutats till övrigt.

227 kvinnor och 155 män har varit på arbetsträning, totalt 382 deltagare, (totalt har 61 % arbetstränat).
63 % av kvinnorna och 58 % av männen har varit på arbetsträning.

Vid projektets avslut kan vi se att:

Antalet kvinnor och män som varit aktuella i projektet stämmer överens med vad som var planerat in i projektet. Något fler män än kvinnor har avslutats till arbete under projektperioden. Fördelningen av antal timmar i aktiviteter har varit relativt jämnt mellan könen. 18 % av männen och 12 % av kvinnorna har börjat arbeta 15% av männen och 16 % av kvinnorna har börjat studera. Något fler män än kvinnor fick tillsvidareanställningar. 68 % av männen och 49 % av kvinnorna fick heltidsanställningar. Något fler män än kvinnor fortsatte i någon form av fortsatt medicinsk rehabilitering. Mycket jämnt fördelat är det mellan kvinnor och män som fått subventionerade anställningar 50 % av kvinnorna och 50 % av männen, det är även en jämn fördelning mellan kvinnor och män som fått osubventionerade anställningar 50 % av kvinnorna och 50 % av männen.

Anställningar:	Kvinnor	Män
Tills vidare	33 %	43 %
Heltid	49 %	68 %
Deltid	51 %	32 %
Ej subventionerad	50 %	50 %
Subventionerad	50 %	50 %

Med bakgrund av detta får resultatet, att 30 % av deltagarna börjat att arbeta eller studera, ses som ett mycket gott resultat. 190 deltagare som stod mycket långt från arbetslivet har tagit steget över till arbete eller studier som medföljande blir delaktighet i samhället, empowerment och egen försörjning.

42 % av deltagarna har vid avslut i projektet varit arbetssökande, eller avslutats till annan arbetslivsriktad rehabilitering, vilket är indikatorer på att deltagarna närmat sig arbetsmarknaden. Projektets mål var 50 %, vilket projektet inte uppnått. Huvudförklaringen är att fler deltagare gått till arbete/studier än planerat. Den andra är att många av deltagarna har i högre utsträckning uppvisat ohälsa som gjorts att i många fall har medicinsk rehabilitering blivit nästa steg. Några har också kommit till bedömningen att nästa steg är att ansöka om sjukersättning. Dessa 265 deltagare, som har närmat sig arbetsmarknaden, har fått ett kvalificerat individnära stöd som har anpassats utifrån respektive individs behov och förutsättningar.

En manuell uppföljning har även skett av vilka aktiviteter deltagarna haft, inom vilka branscher de arbetstränat eller praktiserat, samt till vilken form av fortsatt rehabilitering som deltagaren eventuellt fortsatt till. De löpande resultaten från statistiken har hela tiden gjorts könsuppdelad. Resultaten har återkopplats till projektmedarbetarna och styrgrupp för diskussion, reflektion och analys.

Parallella insatser - Resultat och sammanfattning:

Resultaten visar tydligt att parallella insatser genomförs i stor omfattning för projektets deltagare. Det som tidigare varit en teoretisk utgångspunkt bekräftas nu i praktiken. Antalet deltagare med parallella insatser ökar successivt och når sin högsta nivå från och med månad fyra, då de flesta har en arbetsrelaterad insats i kombination med ytterligare en pågående insats.

Heiti Ernits forskning visar att etablerandet av tillit och relation mellan deltagare och vägledare tar tid. Detta bekräftas även i projektet, där antalet parallella insatser är lägre i början av deltagarens process. Först när en stabil relation byggts upp ökar möjligheten och benägenheten för deltagaren att ta del av flera stödsatser samtidigt.

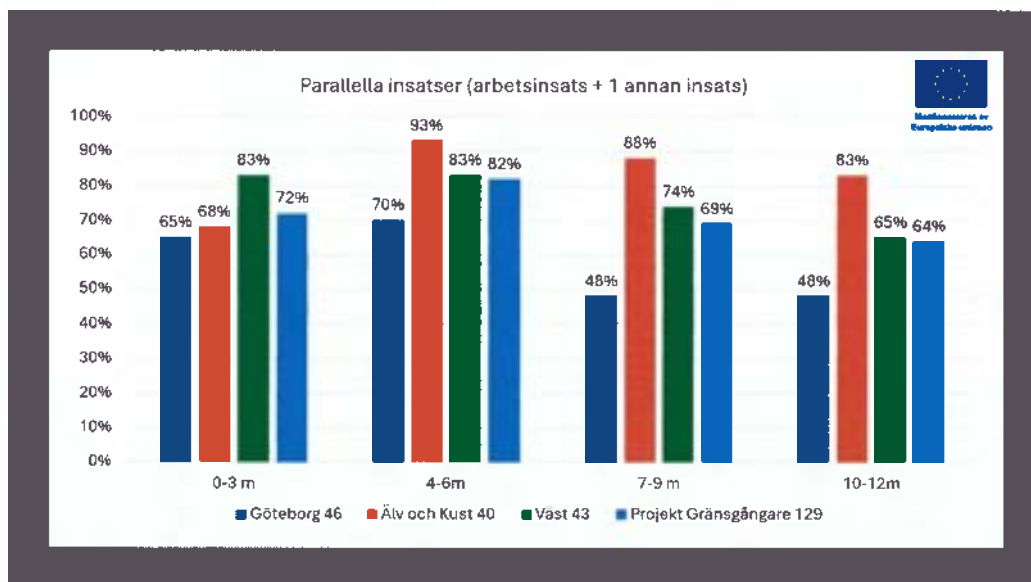

Arbetsträning är den insats som flest deltagare påbörjar. Efter 7 månader har projektet sett en toppnotering av antal som arbetstränar. Deltagarna behöver en startsträcka för att skapa tillit, orientera sig i sina möjligheter och därefter hitta rätt typ av arbetsinsats. Denna startsträcka har visat sig vara längre än vad projektet initialt planerat för i samtliga delprojekt.

Hälsoinsatser ges genom hela deltagartiden och förändras inte så mycket över tid. Analysen vid avslut visar att tidig kombination av arbetsinsats och hälsoinsats i högre grad leder till att deltagare går vidare till arbete.

Sociala insatser i kombination med arbetsinsats ökar under deltagartiden i projektet. Boendestöd är en vanlig insats och används i allt högre utsträckning inför deltagarens avslut. Det görs för att säkerställa och stärka deltagarens förutsättningar när tiden i projektet är slut.

Resultat Parallella insatser:

Horisontella principer:

Ett av de jämställdhetspolitiska målen är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och delprojekten har säkerställt att frågor om utsatthet av hot och/eller våld systematiskt ställs till deltagarna, för att kunna ge adekvat stöd. Erfarenheter av våld och hot om våld påverkar både den fysiska och psykiska hälsan och försvårar för den enskilda deltagaren att ta till sig bland annat arbetslivsinriktad rehabilitering. Jämställdhetsanalysen som gjordes med stöd av 4R-metoden innan projektet startade har följts upp löpande under projektiden. Jämställdhetsanalysen har gett ett bra underlag för ökad medvetenhet och kunskaper kring jämställdhet. Analysen har spridits till samtliga projektmedarbetare och har funnits tillgänglig på projektets hemsida. Strategier för tillgänglighet och icke-diskriminering har arbetats fram under projektet och beslutats av Beslutsgruppen.

Planering för fördjupad kompetensutveckling startades upp tidigt i projektet för samtliga projektmedarbetare och har fortsatt under år två och därefter har avstämningar gjorts om hur arbetet fortlöper i varje delprojekt. Projektmedarbetarna har aktivt arbetat med att implementera principerna i sin dagliga verksamhet. Samtliga deltagare har fått information och kunskap om horisontella principer bland annat i kartläggning,

hälsofrämjande aktiviteter, individuella samtal, gruppverksamheter, arbetsförmåeutredning, utdelning av flyers, nyhetsbrev, sommarhäfte och quizfrågor. Genom att alla deltagare har fått samma information så kan projektet säkerställa att information och erbjudande om stöd eller aktiviteter ställs till samtliga deltagare.

Sammanställning och resultat av indikatorer:

Som en del av projektets övriga mätbara mål har deltagarna vid avslut fått besvara tre indikatorfrågor kopplade till NNS:s (Nationella nätverket för samordningsförbund) standardiserade indikatorsenkäter. Resultaten har rapporterats in löpande till respektive delprojekt och har sammanställts internt inom projektet för att ge en helhetsbild av projektets effekter. Enkätsvaren fungerar som ett viktigt komplement till övrig uppföljning och belyser deltagarnas upplevelser av insatsernas kvalitet och deras egen förändringsprocess.

Projekt Gränsgångare har samlat in enkät svar motsvarande 34 procent av målpopulationen. Deltagarna har fått ta ställning till följande tre frågor:

1. Upplever deltagaren att stödet de har fått varit till stor nytta?
2. Upplever deltagaren att personalen tagit tillvara deras erfarenheter, kunskaper och synpunkter?
3. Upplever deltagaren att de fått vara delaktiga i beslut om vilket stöd de har fått?

Projektets målsättning var att minst 75 procent av deltagarna skulle svara positivt på samtliga tre indikatorer.

Resultaten visar mycket god måluppfyllelse och överträffar projektets förväntningar på samtliga punkter:

- **93 procent** (mål 75 %) upplever att stödet de fått varit till stor nytta.
- **93 procent** (mål 75 %) anser att personalen tagit tillvara deras erfarenheter, kunskaper och synpunkter.
- **94 procent** (mål 75 %) upplever att de varit delaktiga i beslut om vilket stöd de fått.

Sammantaget visar indikatorerna att projektet inte bara levererat insatser av hög kvalitet, utan även skapat en hög grad av delaktighet, inflytande och upplevd nytta bland deltagarna. Kombinationen av parallella insatser, individanpassat stöd och fokus på relation och tillit har varit avgörande faktorer för projektets positiva resultat.

Kort sammanfattning:

Projektet har mellan 2023 och 2025 stöttat 626 deltagare, med en jämn könsfördelning och ofta komplexa behov. Trots att SUS-systemet avvecklades vid projektstart har projektet lyckats följa upp deltagarnas utveckling genom ett eget systematiskt uppföljningssystem. 30 procent av deltagarna har gått vidare till arbete eller studier och ytterligare **42 procent** har närmat sig arbetsmarknaden genom fortsatt arbetsträning, rehabilitering eller arbetssökande. Utfallet avviker för att fler går till arbete/studier men också fler med hög ohälsa har fått stöd att komma rätt i välfärden, oftast medicinskt stöd. Parallella insatser - särskilt kombinationen av arbetslivsinriktade och hälsofrämjande insatser - har varit en nyckelfaktor för framgång. Deltagarnas nöjdhet är mycket hög, där över 93 procent upplever stödet som nyttigt och att de varit delaktiga i sin process. Projektet visar god måluppfyllelse och tydliga effekter på deltagarnas arbetsförmåga, delaktighet och förutsättningar för framtida försörjning.

Beskriv hur projektet arbetat för att nå detta mål under perioden från den senast kvartalsrapporten fram till projektavslut genom att beskriva de huvudsakliga aktiviteterna som genomförts:

- Under den sista perioden av projektet har projektet genomfört de aktiviteter som behövs för att säkerställa måloppfyllelse fram till projektets avslut. Samtliga avslutsblanketter har inkommit, och resultaten från alla delprojekt har sammanställts och redovisas i slutrapporten.
- Projektledningen har fortsatt att följa upp arbetet inom respektive delprojekt. Uppföljning har genomförts både på kommunnivå och i teamen. Handläggarna har fortsatt ställa frågor utifrån ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa att alla deltagare erbjuds likvärdiga möjligheter och förutsättningar att ta del av de insatser och stöd som tillhandahålls i verksamheterna och nu även vid överlämningar när projektet avslutas.
- Vidare har projektledning registrerat och sammanställt all inkomna data från samtliga tre delprojekt. Resultaten från sammanställningen redovisas i slutrapporten.

Ej arbetat med målet under perioden

Mål 3.

Mål på organisationsnivå:

- Projektet ska lyfta fram de grupper som står allra längst från arbetsmarknaden, att låta dessa kvinnor och män få sin rätt till arbete, utbildning och hälsa tillgodosett, samt finna strukturer som minimerar att de hamnar "mellan stolarna", där samhället frångår sig ansvaret för deras livssituationer och rättigheter.
- Chefer och ledare bland förbundets parter arbetar med styrning och ledning. Syftet är åstadkomma bra förutsättningar för deltagare och professionella att arbeta tillsammans i riktning mot arbete. (Tillitsbaserad styrning och ledning).
- Projektpersonalen har kunskap om progressionsmätningar (BIP).
- Samtlig projektpersonal arbetar med progressionsmätningar (BIP).
- Uppföljning av medarbetarens förutsättningar och betydelse genomförs med stöd av följeforskare (Gränsgångare).
- Projektet ska synliggöra och undanröja hinder för samarbete kring målgruppen. Detta genom en systematisk uppföljning och hantering av brister i samverkan, Lex Heller.
- Det finns stabila strukturer för samverkan inom arbetslivsinriktad rehabilitering över tid. Det finns strukturer för lokal samverkan som medfört förbättringar.
- Tillgängligheten till lokala myndighetskontakter är förbättrade.
- Tillgången till lokala rehabiliteringsinsatser har ökat.
- Deltagarens arbetslivsinriktade rehabilitering sker i parallella processer.
- Projektet utvecklar det samordnade stödet kring deltagarna, genom till exempel gränsgångare.
- Alla projektmedarbetare har fått kunskap om jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering och getts stöd att använda kunskapen i praktiken.
- Personalen har fått kunskap om Tjänstedesign, samt stöd att använda kunskapen i praktiken.
- Samverkan med näringslivet med dess rekryteringsbehov har kommit i gång. Förbunden har kännedom om lokala näringslivets rekryteringsbehov.
- Flera praktikplatser har lett till anställningar.

Indikatorer till mål 3:

Indikatorer kopplade till mål på organisationsnivå

Uppföljning av antal tillfällen, då projektet lämnar information till andra parter och berörda samhällsaktörer, kring grupper som står allra längst från arbetsmarknaden, har genomförts.

Uppföljning av antal tillfällen, då projektet lämnar information till andra parter och berörda samhällsaktörer, kring styrning och ledning, samt gemensamt strategiskt arbete, har genomförts.

Antal projektpersonal som genomfört introduktion och metodutveckling i BIP, har följts upp.

Antal projektpersonal som har använt progressionsmätningar inom BIP, har följts upp.

Sammanställning av den gemensamma kunskapen om gränsgångarprinciperna pågår.

Antal Lex Heller-rapporter har följts upp.

Samverkan i analys av Lex Heller-rapporter/följeforskning har påbörjats, med fokus på tillgänglighet av lokala myndighetskontakter och tillgången till lokala rehabiliteringsinsatser.

Representation av samtliga kommuner avseende sammanställning av arbetsrehabiliterande insatser har tillförsäkrats.

Arbete med att progressionsmätningen, som indikerar parallella insatser, har tydliggjorts.

Uppföljning av, att antal genomförda arbetslivsrehabiliterande insatser har ökat, har genomförts.

Uppföljning av, antal genomförda workshops/seminarium med personal gällande de horisontella principerna, har genomförts.

Antal genomförda workshops/seminarium med personal gällande Tjänstedesign, har följts upp.

Antal individanpassade arbetsträning/praktikplatser för målgruppen, har följts upp.

Vilka resultat har projektet uppnått kopplat till målet?

Svaret i den kvartalsrapport där målet senast redovisades är fortfarande aktuellt

Om ni väljer att markera ovanstående, klistra in det svaret här:

Om svar från kvartalsrapport ej är aktuellt, ange annat svar här:

Resultat till mål 3:

Genom individuellt anpassade insatser, nätverksbyggande och samverkan mellan olika aktörer har projektet arbetat för att skapa hållbar utveckling till inkludering, egenmakt och delaktighet i samhället.

Under projektperioden har omfattande arbete lagts på spridning och synliggörande av projektet. Aktiviteterna har bestått av informationsinsatser, samverkansmöten, nätverksträffar och deltagande i olika lokala forum.

Totalt har projektpersonalen redovisat **över 2 500 arbetstimmar** kopplade till dessa aktiviteter, fördelade på cirka **880 tillfällen** under perioden mars 2023 - september 2025.

Det kontinuerliga arbetet med att nå ut till projektets målgrupper och samverkansaktörer har resulterat till ett bra inflöde av nya deltagare under hela projektets gång. Under projektets sista period (juli-september 2025) har inga nya deltagare registrerats, då fokus har varit på avslutsfasen med uppföljning, utvärdering och bra överlämningar och avslut för deltagarna.

Projektet har på ett konkret sätt bidragit till att synliggöra och stärka de personer som befinner sig längst från arbetsmarknaden. Resultaten visar att ett långsiktigt, individanpassat och tvärsektorielt arbetssätt kan skapa meningsfull förändring.

Projektet har genom sitt omfattande arbete och sitt fokus på mänskliga rättigheter bidragit till att skapa reella möjligheter för människor som tidigare stått utanför arbetsmarknaden. De resultat som uppnåtts både i antal deltagare och i form av etablerade samverkansstrukturer visar på en betydande samhällsnytta och har lagt en grund för fortsatt arbete och utveckling i samma anda.

Projektets arbete med tillitsbaserad styrning och ledning har påbörjat en grund för fortsatt utveckling. Genom utbildning, reflektion och praktisk tillämpning har chefer och ledare fått ökad förståelse för hur tillit, förtroende och gemensamt ansvar kan skapa bättre förutsättningar för både medarbetare och deltagare. Efter projektet kommer arbetet med tillitsbaserad styrning fortsätta utvecklas i förbundens ordinarie struktur och erfarenheterna från projekt Gränsgångare kan användas som modell för fortsatta framtida samverkansinsatser hos parterna och samverkande kommuner.

Projektet har under hela genomförandet arbetat aktivt med att utveckla och fördjupa kunskapen kring progressionsmätningar, med fokus på användning av arbetet utifrån BIP studien och till viss del verktyget SKAPA. Arbetet har haft som syfte att stärka projektmedarbetares kompetens, skapa en gemensam förståelse för metoden samt säkerställa att arbetssättet genomsyrar hela projektets verksamheter. Samtliga projektmedarbetare har genomgått grundutbildning i BIP samt progressionsmätning SKAPA. Utbildningen har genomförts löpande under projektets gång, och det har säkerställts att även nya medarbetare får motsvarande introduktion.

För att ytterligare förstärka kunskapen har projektet genomfört gemensamma följande aktiviteter:

BIP Kick-Off genomfördes för att etablera en gemensam grund och skapa engagemang kring arbetet.

Kunskapsagenter från varje delprojekt har deltagit i nationella och regionala BIP-nätverk för erfarenhetsutbyte, kompetenspåfyllnad och uppdatering kring aktuell forskning, bland annat från Vaeksthuset i Danmark. Kunskapsagenterna har kontinuerligt spridit ny kunskap och information till respektive delprojekt för att säkerställa kompetensöverföring inom hela organisationen.

56 projektmedarbetare deltog i ett studiebesök på Vaeksthuset i Danmark maj 2024, vilket gav en fördjupad förståelse för hur BIP och progressionsmätningar kan användas praktiskt i arbetet med deltagare.

Projektet har resulterat i att samtliga projektmedarbetare nu har god kunskap och trygghet i att arbeta utifrån BIP studien. Progressionsmätning används till viss del och bidrar till att synliggöra deltagarnas utveckling på ett strukturerat sätt.

Arbetet med BIP genomsyrar numera hela projektet. Det kontinuerliga arbetet med utbildning, uppföljning och erfarenhetsutbyte har lett till en ökad kvalitet i verksamheten och med flera olika metoder tillsammans med förhållningssättet har blivit en naturlig del av vardagen. Arbetet med BIP och SKAPA fortsätter även efter projektets avslut genom löpande uppföljning, kunskaps-spridning och tillvaratagande av det arbete som har byggts upp. Genom systematiskt arbete, kontinuerlig kompetensutveckling och aktivt deltagande i nätverk har en långsiktig grund lagts för fortsatt användning och spridning av BIP studien. Det har skapat en gemensam förståelse, stärkt samarbetet mellan delprojekten och bidragit till en mer professionell och evidensbaserad utveckling för både medarbetare och deltagare.

I arbetet med att följa upp och analysera vägledarens förutsättningar och betydelse har följeforskare, Heiti Ernits, varit knuten till projektet. Syftet med följeforskningen har varit att belysa och utveckla förståelsen för gränsgångarnas roll i projektet samt att bidra med lärande och reflektion genom kontinuerlig återkoppling och analys.

Under projektets gång har han:

- Träffat samtliga delprojekt och genomfört **individuella intervjuer** samt **observationer**.
- Genomfört fortsatta intervjuer med vägledare inom delprojekten för att fördjupa förståelsen av deras roller, erfarenheter och utmaningar.
- Gått igenom tidigare forskning och relevanta teorier som grund för analysen.
- Fört löpande dokumentation av intervjuer, reflektionstillfällen och observationer.
- Anordnat och lett reflektionstillfällen med projektmedarbetare för att främja lärande och gemensam analys av projektets processer.

Arbetet har präglats av en kontinuerlig växelverkan mellan teori och praktik. Genom återkommande möten och reflektioner har projektmedarbetare fått möjlighet att diskutera sina erfarenheter och identifiera framgångsfaktorer samt utvecklingsområden. Detta arbetsätt har bidragit till ökad förståelse för gränsgångarens betydelse i sitt arbete mellan olika verksamheter och perspektiv.

I det avslutande skedet av projektet har följeforskaren arbetat med att sammanställa sina resultat i en **vetenskaplig slutrapport**. Den vetenskapliga slutrapporten färdigställdes under våren och har skickats på granskning för godkännande som vetenskaplig forskningsrapport. Parallellt har en populärversion av rapporten tagits fram för bredare spridning. Denna version presenterades vid en releaseträff i juni, där samtliga projektmedarbetare, ledningsgrupp och samverkansparter deltog.

Följeforskningen har haft stor betydelse för projektets lärande och utveckling. Genom ett systematiskt och reflekterande arbetsätt har den bidragit till att synliggöra gränsgångarens förutsättningar och den viktiga roll som gränsgångare spelar för samverkan och kunskapsutbyte. Den slutliga forskningsrapporten och dess populärversion utgör viktiga underlag för fortsatt utvecklingsarbete och spridning av projektets erfarenheter.

(Bild från Heiti Ernits forskningsrapport "Gränsgångare i rehabiliteringslandskapet")

Arbetet med Lex Heller har varit att synliggöra och undanröja hinder för samarbete mellan parter som arbetar med målgruppen. Detta har skett genom en systematisk uppföljning och hantering av avvikelser i samverkan. Lex Heller har fungerat som ett konkret verktyg för att rapportera, analysera och följa upp avvikelser i samarbetet, samt skapa lärande och förbättring i samverkan mellan berörda aktörer.

Systemet för Lex Heller har under projektets gång varit föremål för kontinuerlig utveckling. Arbetet har skett i nära dialog med användarna för att identifiera buggar, förbättra funktioner och öka användarvänligheten. Projektmedarbetare har haft möjlighet att lämna synpunkter som legat till grund för vidareutveckling.

En särskild projektgrupp har fått i uppdrag att ta fram förslag kring hur arbetet ska fortsätta och utvecklas vidare, samt hur samordningsförbunden kan implementera Lex Heller i ordinarie verksamhet efter projektets avslut. Lex Heller har spridit sig och under projektiden har även Samordningsförbundet Stockholm kopplat på sig till systemet.

Arbetet med systemet fortsätter i syfte att göra det än mer användarvänligt och integrerat i det dagliga arbetet för projektmedarbetare. Målet är att Lex Heller ska bli ett hållbart och effektivt verktyg för att långsiktigt stärka samverkan kring målgruppen. Arbetet med Lex Heller har på ett tydligt sätt bidragit till att synliggöra hinder och brister i samverkan mellan parter samt skapat förutsättningar för gemensamt lärande och förbättring.

Systemet har etablerats som ett viktigt stöd för att lyfta, hantera och förebygga samverkansproblem. Projektmedarbetare har blivit trygga i att rapportera och tillsammans har det blivit förbättrade dialoger mellan parter, det visar att Lex Heller fyller en god funktion i det gemensamma utvecklingsarbetet. Projektet lämnar efter sig en välgrundad struktur och en levande process för fortsatt arbete med Lex Heller inom samordningsförbunden.

Arbetet med Lex Heller har resulterat i tydligt förbättrade strukturer för samverkan inom arbetslivsinriktad rehabilitering.

Det finns idag fasta rutiner för insamling, analys och återkoppling av rapporter.

Arbetet har lett till ökad samsyn mellan parterna och förbättrad förmåga att gemensamt hantera och förebygga samverkansutmaningar.

Samtliga delprojekt har visat på förbättrade lokala samverkansstrukturer, där frågor som tidigare riskerat att fastna mellan organisationer nu börjat utvecklas till det bättre i möten genom gemensamma forum.

Arbetet har även bidragit till ökad trygghet hos projektmedarbetare att lyfta problem och föreslå lösningar, vilket stärker kvaliteten i den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Sammantaget har Lex Heller blivit en stabil och hållbar struktur för samverkan, som både stödjer operativt arbete och strategisk utveckling.

För att uppnå projektets arbete med att etablera tydliga rutiner och strukturer för hantering av samverkansavvikelser genom Lex Heller-systemet så har det syftat till att stärka kommunikationen mellan myndigheter och aktörer samt skapa bättre förutsättningar för ett samordnat stöd till individer på väg mot arbete eller studie. Arbetet med Lex Heller har haft positiv påverkan på tillgängligheten till lokala myndighetskontakter. Projektmedarbetare upplever idag bättre dialog och snabbare återkoppling mellan parterna när samverkansutmaningar uppstår. Genom regelbunden registrering, uppföljning och gemensam analys av rapporterna har kommunikationen mellan olika myndigheter och aktörer förbättrats.

Lokala ledningsgrupper har fått ökad insyn i samverkanshinder och har därigenom kunnat vidta åtgärder tidigare. Samtidigt har rutinerna kring rapportering och återkoppling skapat en mer tillgänglig struktur för att identifiera och lösa problem på ett systematiskt sätt. Flera delprojekt lyfter att de förbättrade dialogerna med parterna lett till snabbare handläggning, tydligare ansvarsfördelning och i förlängningen bättre stöd för individer i rehabiliteringsprocessen.

De förbättrade strukturerna för samverkan och de goda erfarenheterna från projektet kommer att ligga till grund för fortsatt lokal utveckling och fördjupad myndighetssamverkan framöver.

Projektet har på ett framgångsrikt sätt förbättrat tillgängligheten till lokala myndighetskontakter genom: systematiskt arbete med Lex Heller och fastställda rutiner, kontinuerliga arbetsgruppsmöten och gemensam analys, tydlig återkoppling till medarbetare, samt nära samverkan mellan myndigheter och kommuner.

Resultatet har blivit en påbörjan till en **mer tillgänglig, strukturerad och lärande samverkan** där hinder identifieras och hanteras i tid, vilket i förlängningen gynnar både organisationer och individer.

Under projekttiden har samtliga projektmedarbetare arbetat aktivt med de horisontella principerna: jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering. Syftet har varit att säkerställa att dessa principer genomsyrar projektets samtliga delar från planering och beslut till det dagliga arbetet med deltagare.

Genom kunskaphöjande insatser så har samtliga projektmedarbetare fått utbildning och kompetensstöd inom jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering. En omfattande kompetensinsats kring de horisontella principerna har genomförts, både digitalt och fysiskt, under 2023-2024.

Styrande dokument och strategier:

Dokumentet "Jämställdhetsstrategi" togs fram och godkändes av beslutsgrupp, och har spridits till alla projektmedarbetare. En 4R-jämställdhetsanalys har genomförts och varit en grund för arbetet i projektet. Strategier för tillgänglighet och icke-diskriminering har arbetats fram och beslutats av Beslutsgruppen i oktober 2023. *Planering och implementering:*

Planering för fördjupad kompetensutveckling startade hösten 2023 och har fortsatt under 2024. Delprojekten har aktivt arbetat med att implementera principerna i sina dagliga verksamheter.

Resultat och effekter:

Ökad medvetenhet och tillämpning:

Det finns nu en tydlig medvetenhet hos projektmedarbetare kring vikten av horisontella principer. Dessa integreras kontinuerligt i det dagliga arbetet, både i mötet med deltagare och i samverkan med samarbetspartners.

Delprojekten lyfter regelbundet frågeställningar kopplade till jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering vid verksamhetsmöten och i planeringen av insatser.

Praktiskt arbete med deltagare:

Arbetet med horisontella principer har förts vidare till deltagarnivå. Vägledare informerar deltagare om principerna och deras rättigheter, delar ut informationsmaterial (t.ex. flyers, quizfrågor, nyhetsbrev) och säkerställer att alla deltagare ges lika möjligheter till stöd och insatser.

Mätbara resultat:

Resultat från projektets uppföljning visar en jämn fördelning mellan kvinnor och män som avslutas till arbete eller studier, vilket indikerar att arbetet med jämställdhet har gett effekt. Tillgängligheten i verksamheterna har stärkts, och ett aktivt arbete mot diskriminering pågår i alla delprojekt.

Fortsatt arbete:

Arbetet med de horisontella principerna kommer att fortsätta även efter projektets slut.

Varje delprojekt ansvarar för att följa upp och vidareutveckla arbetet lokalt. Arbetssättet har etablerats som en naturlig del i verksamheten och kommer fortsatt att vara en central del i samarbetet med deltagare och samverkanspartner framöver.

Projektet har uppnått sitt mål att öka kunskapen och tillämpningen av de horisontella principerna hos samtliga projektmedarbetare. Arbetet har integrerats i både struktur och praktik, och resultaten visar att principerna nu är en viktig del av verksamheternas genomförande och arbete med deltagare.

Inom projektet har personalen fått ökad kunskap om **Tjänstedesign** samt stöd i att tillämpa metoden i det praktiska arbetet. Tanken har varit att stärka projektets förmåga att utveckla arbetssätt och samverka utifrån behov hos deltagare, arbetsgivare och samverkansparter. Utbildningsinsatser under projekttiden har varit: digital föreläsning om Tjänstedesign hölls i december 2023, följt av ett nytt tillfälle i januari 2024. En workshop genomfördes under den gemensamma konferensen i januari 2024. Fokus låg på utmaningen **arbetsgivararbetet** - hur vi inom våra verksamheter kan utveckla samarbetet med arbetsgivare.

Efter konferensen har projektledningen och processtödjare kontinuerligt följt upp hur delprojekten gått vidare med sitt arbete utifrån de förslag de tog fram under workshopen. Arbetet har utvecklats vidare med flera konkreta initiativ. Arbetet med Tjänstedesign har fortsatt under projekttiden. Fokus har varit att omsätta metoden i praktiken, vidareutveckla samverkan mellan delprojekten och fördjupa dialogen med arbetsgivare.

Projektet har lyckats etablera en gemensam förståelse för Tjänstedesign som metod och påbörjat ett strukturerat arbete för att använda den i praktiken. Genom utbildningar, workshops och uppföljning har grunden lagts för ett mer behovsstyrt och användarorienterat arbetssätt. Arbetet fortsätter med fokus på att utveckla samarbetet med arbetsgivare och stärka delprojektens samlade förmåga att skapa hållbara lösningar.

Målet att stärka samverkan med näringslivet har delvis uppnåtts. Förbundens samverkan med och kännedom om lokala näringslivet och dess rekryteringsbehov har ökat och kan ses i att fler arbetstränings- och praktikplatser har kommit igång. Dessutom har flera av dessa lett till regelrätta anställningar.

Projektet har även syftat till att etablera strukturer och rutiner för uppföljning av dessa platser, samt att öka förståelsen för jämställdhet och likvärdiga möjligheter i relation till olika branscher och arbetsområden. Projektets delprojekt har arbetat aktivt med att etablera och utveckla samarbeten med arbetsgivare inom privat och offentlig sektor samt civilsamhället. Delprojekten har arbetat med att besöka och informera arbetsgivare samt bygga långsiktiga relationer för att skapa fler arbetstränings- och praktikplatser.

Struktur för uppföljning:

En gemensam struktur och rutin har påbörjats för uppföljning av praktik- och arbetsträningsplatser. Uppföljning sker via avslutningsblanketten för varje deltagare, där både antal platser och typ av arbetsområde registreras. Utifrån den registrering som görs så möjliggör det analys av könsfördelning och vilka branscher kvinnor respektive män kommer ut i, vilket är centralt ur ett jämställdhetsperspektiv.

Det har varit värdefullt att arbeta med Tjänstedesign som en gemensam metod inom projektet, då det har skapat ett gemensamt språk och synsätt kring utveckling och samverkan.

Att kombinera teoretiska föreläsningar med praktiska workshops har varit framgångsrikt för att omsätta kunskap i handling.

Engagemanget från projektmedarbetare visar att metoden har stort utvecklingsvärde för arbetet med både deltagare och arbetsgivare.

Arbetet kräver tid och kontinuerlig uppföljning för att ge effekt det är viktigt att metoden blir en del av ordinarie arbetssätt och inte en tillfällig insats.

Arbetet med samverkan till näringslivet kommer att fortsätta och utvecklas vidare inom varje delprojekt utifrån deras förutsättningar med:

- Att fortsätta uppmärksamma och sprida goda exempel på socialt ansvarstagande arbetsgivare.
- Att integrera arbetet med horisontella principer (jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering) i kontakter med näringslivet.

Projektet har etablerat fungerande strukturer och rutiner för uppföljning, stärkt relationerna med arbetsgivare och ökat möjligheterna för deltagare att få praktik, arbetsträning och anställning. Arbetet har samtidigt bidragit till ökad förståelse för jämställdhet i arbetslivets branscher och påbörjat samarbeten som kan leva vidare efter projektets slut.

Beskriv hur projektet arbetat för att nå detta mål under perioden från den senast kvartalsrapporten fram till projektavslut genom att beskriva de huvudsakliga aktiviteterna som genomförts:

Ej arbetat med målet under perioden

Ja, i linje med projektmål beskrivna ovan.

Ja, på följande sätt:

Nej, på grund av:

Under perioden har samtliga tre delprojekt fortsatt att aktivt sprida projektets resultat och arbetssätt till myndigheter, ideell sektor och andra berörda aktörer. Kommunikationen via LinkedIn och projektets hemsida sker löpande för att stärka projektets synlighet.

Slutmöten och uppföljningar har genomförts i alla kommuner under oktober-december.

En gemensam projektmedarbetarträff med fokus på sammanfattning och avslut av arbetet har hållits.

Dialog och informationsinsatser har genomförts med beredningsgrupp och projektmedarbetare, där resultaten kopplade till parallella insatser diskuterats.

Planering av avslutskonferens för operativa styrgrupper och beredningsgrupper har pågått under kvartalet och har genomförts.

En avslutande kickoff genomfördes i Göteborg i december, där delprojekten presenterade sina arbetssätt och erfarenheter. Samtliga projektmedarbetare deltog.

Dessa gemensamma möten har skapat goda förutsättningar för reflektion, lärande och förankring av projektets resultat inför fortsatt implementering.

Projektledningen deltog som utställare på SKR:s arbetsmarknadsdagar i Uppsala, vilket gav stort genomslag. Många deltagare kände till projektet sedan tidigare och efterfrågan på rapporter och populärversionen var hög. Detta bidrog till värdefulla samtal och ökad spridning av projektets resultat nationellt.

Arbetet med tillitsbaserad ledning och styrning har fortsatt inom delprojekten. Dialoger har förts med chefer och ledare kring vikten av att stötta vägledaren i deras komplexa arbete. En ledarutbildning har påbörjats för att stärka förståelsen för gränsgångarrollen och skapa en grund för vidare utveckling av tillit på alla nivåer i organisationerna.

Samtliga projektmedarbetare har fullföljt BIP-utbildningen och har fortsatt sitt arbete med att jobba utifrån BIP studien kopplat till olika metoder.

Kunskapsagenterna har deltagit i nationella nätverksträffar, bland annat i Stockholm, och fört kunskap vidare till övriga medarbetare för fortsatt utveckling och implementering av verktygen.

Heiti Ernits har arbetat huvudsakligen med färdigställandet av den större forskningsrapporten och dess vetenskapliga förankring under perioden. Han har även deltagit i två kunskapsdialoger via Finsam Göteborg samt i processledarnätverk i Norrköping tillsammans med projektägare. Där presenterades bland annat betydelsen av Gränsgångarrollen och resultat från följeforskningen, vilket väckte stort intresse och genererade förfrågningar om spridningsmaterial.

Registrering och uppföljning av avvikelser fortsätter med ett stabilt inflöde. Projektmedarbetare har blivit tryggare i att rapportera utmaningar mellan parter. Varje delprojekt sammanställer rapporter kontinuerligt, och dessa diskuteras i arbetsgruppen för att identifiera åtgärder och förbättringsbehov. Arbetsgruppen för Lex Heller kommer att fortsätta sitt arbete även efter projektets slut för att vidareutveckla processen inom de tre medverkande förbunden.

Projektmedarbetare arbetar enligt etablerade rutiner med registrering och hantering av rapporter. Dialogen med lokala myndigheter har utvecklats, vilket lett till förbättrad tillgänglighet och ett mer sammanhållet samarbete. Delprojekten och samordningsförbunden har regelbundna avstämningar med samverkansparter och ledningsgrupper för att stärka samverkan och säkerställa att fler deltagare får tillgång till rehabiliterande stöd. Arbetet visar fortsatt att personbundna kontakter ibland fungerar bättre än formella strukturer, och utveckling av gemensamma arbetssätt är därför ett prioriterat område framåt.

Projektledningen har sammanställt data från alla delprojekt och presenterat resultaten. Arbetet med parallella insatser, med fokus på tidig riktning mot arbete eller studier, har fortsatt och visar goda effekter. Det finns en ökad medvetenhet bland vägledaren om betydelsen av individuell planering och samordning av insatser utifrån deltagarens behov och progression.

Arbetet med jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet har integrerats i delprojektens vardagliga verksamhet. Delprojekten arbetar aktivt med att uppmärksamma och prata om horisontella principer i samverkan med andra parter som arbetsgivare mm. Arbetet varierar mellan delprojekten men alla har påbörjat egna utvecklingsprocesser som kommer att fortsätta efter projektets avslut.

Uppföljning av avslut via avslutsblanketterna har fortsatt och omfattar även registrering av flera områden. Delprojekten arbetar aktivt med att utveckla samarbeten med arbetsgivare inom både offentlig och privat sektor samt civilsamhället. Syftet är att öka antalet praktik- och arbetsträningsplatser som kan leda till anställning, utifrån varje deltagares individuella behov och förutsättningar.

Har projektet lett till resultat och lärdomar som kommer att tas tillvara efter projektet?

Ja, i linje med projektmål beskrivna ovan.

Ja, på följande sätt:

Nej, på grund av:

Projektet har lett till resultat och lärdomar som kommer att tas tillvara och vidareutvecklas i ordinarie verksamheter efter projekttiden. Genom projektet har en fördjupad förståelse skapats för hur helhetsorienterade och individanpassade arbetssätt kan bidra till ökad delaktighet och förbättrade resultat för deltagarna.

Framgångsfaktorer:

En framgångsfaktor har varit införandet av en reflektions- och lärandekultur, där tid för reflektion, kollegial sparring och kontinuerligt erfarenhetsutbyte har prioriterats. Detta har skapat förutsättningar för metodutveckling, gemensam förståelse och ett starkt engagemang hos projektmedarbetare.

Projektet har bidragit till en högre grad av kunskap och erfarenhet kring ett arbets- och utvecklingsinriktat förhållningssätt och deltagarna har i högre grad varit delaktiga i sin rehabiliteringsresa, vilket stärkt deras motivation och delaktighet.

En annan framgångsfaktor har varit insikten om att personbunden samverkan fungerar mest effektivt. Även om strukturella samverkansformer är viktiga, visar erfarenheterna att framgången i stor utsträckning beror på tillit och kontinuitet mellan enskilda medarbetare (hos våra parter) och andra aktörer.

Delprojekt Älv & Kust (BIP - team) har gett oväntad positiv effekt. Teamen har blivit mer etablerade och effektiva, med samtliga parter representerade och ett ökat antal ärenden som hanteras gemensamt. Detta har lett till förbättrade processer för deltagarna och kortare handläggningstider.

En annan positiv effekt är att insatserna för unga vuxna i Göteborg, har fått större genomslag än förväntat. Det gemensamma arbetet har skapat mötesplatser och delaktighet som stärkt målgruppens motivation och utveckling för att ta sig vidare till arbete/studier.

Resultat och fortsatt arbete framåt:

Projektet har påbörjat implementering av nya arbetssätt och metoder som framöver kan utvecklas och integreras i ordinarie verksamhet, bland annat genom fortsatta arbetet utifrån BIP studien, reflektiva team och tjänstedesign som verktyg för individanpassning.

Den kompetens som byggts upp under projektiden särskilt inom horisontella principer, tillitsbaserat ledarskap och samverkan mellan myndigheter kommer att tas tillvara genom intern utbildning, handledning och fortsatt metodstöd.

Nya nätverk mellan kommuner har skapats och kommer att användas för fortsatt erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling. Projektet har även gett fördjupad kunskap om arbetet med unga vuxna och om vikten av parallella hälso-, sociala och arbetslivsinriktade insatser, vilket förhoppningsvis kommer att påverka framtida planering och insatsutformning.

En viktig lärdom är behovet av att säkerställa kontinuitet och kompetensöverföring efter projektslut.

Erfarenheterna visar att den kompetens som byggts upp riskerar att gå förlorad om inte chefer och ledning aktivt tar ansvar för implementeringen i ordinarie verksamhet.

Vidare har det framkommit att förändringar i organisation och personal kan påverka samverkan negativt. För att bibehålla resultat krävs tydliga strukturer, förankrade roller och långsiktig ledning.

Sammantaget har projektet resulterat i ökad kompetens, förbättrad samverkan och utvecklade arbetsmetoder som redan börjat implementeras i flera ordinarie verksamheter. De erfarenheter som upptäckts kommer att ligga till grund för fortsatt metodutveckling och samverkan mellan parterna Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun och region med målet att säkerställa ett långsiktigt hållbart arbetssätt för målgruppen.

Har projektet lett till oväntade resultat av projektet, såväl positiva som negativa.

Ja, projektet har lett till följande oväntade resultat:

Ej aktuellt

En tydlig positiv effekt är en förbättrad samverkan kommuner emellan. Under projektiden har nya nätverk etablerats, och samarbetet har utvecklats även utanför de formella projektramarna. Chefer från AME/AMI verksamheter träffas nu regelbundet på eget initiativ, vilket har skapat en mer hållbar och självgående samverkansstruktur.

Även den generella samverkan mellan kommunerna och Älv & Kust har förbättrats. Genom gemensamma aktiviteter, utbildningar och metodutveckling har förståelsen för varandras roller och uppdrag fördjupats. Projektet har också bidragit till ökad kunskap om och förståelse för rollen som rehabvägledare (RV), vilket har stärkt det tvärsektorieella samarbetet.

Ytterligare en positiv effekt är utvecklingen av BIP-teamen, som har blivit mer etablerade och effektiva än förväntat. Teamen har fått en tydligare struktur, med samtliga relevanta aktörer representerade, och hanterar nu ett större antal ärenden gemensamt. Detta har i sin tur bidragit till mer ändamålsenliga arbetssätt för deltagarna och kortare handläggningstider.

Därutöver har insatserna för unga vuxna, särskilt i Göteborg, fått ett bra genomslag, genom gemensamt arbete har nya mötesplatser skapats med en ökad delaktighet, vilket har stärkt målgruppens motivation och främjat deras utveckling.

Ett oväntat resultat är att vissa delar av samverkan riskerar att försvagas efter projektets slut. I Älv & Kust kommer till exempel samarbetet med Försäkringskassan att minska då sjukpenninghandläggare inte längre kommer att vara stationerade på plats. Det innebär en förlust av den närhet och tillgänglighet som under projektiden varit en framgångsfaktor för snabbare handläggning och bättre relationsskapande samarbete.

(Slutsatser nedan är sammanfattning från Heiti Ernits forskningsrapport som kommer bifogas med slutrapport).

Oförutsedda förändringar som skett under pågående projektperiod: Pågående statliga reformer har börjat påverka förutsättningarna för det samverkansbaserade och individinriktade rehabiliteringsarbetet. Ett antal övergripande utvecklingstendenser har noterats:

Förändrad statlig närvaro: En successiv förskjutning mot mer centraliserade strukturer innebär att den direkta kopplingen till det lokala sammanhanget blir svagare.

Begränsade ekonomiska ramar: Samordningsförbundens resurser utvecklas inte i takt med samhällsekonomin, då nuvarande finansieringsmodell saknar processer för att följa kostnadsutvecklingen.

Snävare rättstillämpning: Vissa myndigheter beskriver en mer restriktiv tolkning av lagen om finansiell samordning, vilket påverkar utrymmet för gemensamma insatser.

Minskad tillgång till uppföljningsstöd: Avvecklingen av vissa statliga utvärderingsverktyg gör systematisk uppföljning och analys av finansiell samordning mer utmanande.

Begränsat projektutrymme: Från och med 2024 innebär Försäkringskassans tolkning att Samordningsförbund inte längre kan initiera eller söka externfinansierade projekt, exempelvis genom ESF, vilket reducerar möjligheten att pröva och utveckla nya arbetssätt framöver.

Förändrade kommunikationsformer: Ökad digitalisering och fler fjärrbaserade kontaktvägar hos myndigheter ersätter i högre grad fysiska möten, vilket kan påverka relationell kontinuitet och samverkansdynamik.

Skiftande prioriteringar: Det finns indikationer på att lokal samverkan inte alltid ges samma utrymme inom statliga aktörers prioriteringar som tidigare.

Förändrat myndighetsfokus: Vissa centrala myndigheter rör sig mot ett tydligare fokus på mer beslutsfattande uppdrag, vilket innebär att serviceperspektivet inte är lika framträdande som tidigare.

Trots oförutsedda utmaningar så har Projektet genererat i många positiva oväntade resultat, främst i form av stärkt nätverkande, ökad förståelse mellan aktörer och utvecklade samverkansformer. Samtidigt har vissa negativa konsekvenser identifierats kopplat till organisatoriska förändringar och minskad närvaro från nyckelaktörer. För att tillvarata och jobba vidare med de positiva resultaten är det viktigt att följa upp arbetet med fortsatt ledningsstöd, gemensamma uppföljningar och förankring av samverkansformer i ordinarie verksamheter.

Beskriv eventuella goda exempel som ni särskilt vill lyfta fram. Detta kan vara exempel som visar på stegförflyttningar, lyckade metoder, arbetssätt eller insatser som bidragit till projektets resultat.

Följande goda exempel som vi vill lyfta fram:

Finsam Göteborg:

Inom ramen för Gränsgångare Göteborg har koordinatörrollen visat sig vara en central funktion i arbetet med unga vuxna som varken arbetar eller studerar (UVAS).

I jämförelse med andra roller inom Finsam Göteborg, som till exempel arbetsspecialist eller hälsoutvecklare, har koordinatörens roll varit bredare och omfattat den ungas alla livsområden samtidigt - från hälsa, sysselsättning och utbildning till ekonomi, boende och sociala relationer. Koordinatören har inte enbart fokuserat på en avgränsad del, utan haft uppdraget att se helheten och skapa en fungerande struktur runt individen. Konkret har detta inneburit kontakt med fler aktörer än tidigare. Detta har också varit kärnan i projektets syfte: att möta unga som ännu inte fångats upp av andra insatser och bygga förtroende i ett tidigt skede.

Genom att ta ett samlat ansvar och finnas kvar som en röd tråd har koordinatören kunnat bidra med både kontinuitet och riktning, vilket gjort det möjligt för fler unga att ta steg vidare mot studier, arbete och bättre hälsa. Rollen bidrar till att skapa en helhetssyn på individen i ett system som i stor utsträckning är uppbyggt kring separata aktörer med avgränsade uppdrag och ansvar. Genom att utgå från den unges behov och samtidigt förhålla sig till berörda verksamheters regelverk, fungerar koordinatören som en brygga mellan individ och system.

Goda exempel på resultat och stegförflyttningar:

Deltagarexempel: 16-årig pojke - från omfattande skolfrånvaro till anställning

Exemplet illustrerar hur samordning, individanpassning och tät dialog mellan aktörer kan möjliggöra etablering för unga med begränsad tidigare skol- eller arbetslivserfarenhet.

Utgångsläge:

Avslutar grundskolan efter långvarig skolfrånvaro.

Begränsad studiedeltagande och tydligt motstånd mot fortsatt utbildning.

Projektets insatser och resultat:

Koordinatören matchar deltagaren mot praktik utifrån intresse och förmåga.

Praktiken utvecklas positivt och leder till erbjudande om anställning med lönebidrag.

Arbetsförmedlingen uttrycker initial tveksamhet på grund av deltagarens låga ålder.

Efter samordnad dialog mellan koordinator, arbetsgivare och deltagare beviljas stödet.

Att en 16-åring beviljas lönebidrag är ovanligt, vilket understryker det goda exemplet: projektet möjliggjorde en lösning som sannolikt inte hade uppnåtts genom ordinarie strukturer.

Deltagarexempel: 19-årig kvinna - samordnat stöd vid komplex livssituation

Detta exempel visar hur koordinatorrollen kan hantera hög komplexitet och understödja stegförflyttningar även när flera livsområden påverkar etableringsprocessen.

Utgångsläge:

Ej fullföljd grundskola.

Långvarig frånvaro, psykisk ohälsa och instabil boendesituation.

Avsaknad av kontakt med myndigheter, skuldsättning samt belastningsregister.

Projektets insatser och resultat:

Etablering av kontakt med socialtjänst → stödboende och ekonomiskt stöd.

Initiering av vårdkontakter, utredning och medicinering.

Stöd i skuldsanering och kontakter med Kronofogden.

Samordning av visstidsanställning och arbetsträning.

Stöd i arbetssökande och senare vägledning mot betald hotellutbildning, där deltagaren går vidare i processen.

Trots fortsatta utmaningar har deltagaren genom projektet fått tillgång till stödinsatser som tidigare saknats samt tagit konkreta steg mot arbetsmarknadsanpassning.

Framgångsrika metoder och arbetssätt:

Uppsökande arbete

Deltagare till projektet har rekryterats via förbundets fyra medlemsparter samt via uppsökande arbete i syfte att nå UVA:s som saknar en etablerad kontakt med dessa.

Det uppsökande arbetet har utgått från lärdomar från tidigare ESF-projekt Respondere, delprojekt Från skola till arbetsliv, där det identifierades ett mellanrum där gränserna mellan gymnasieskolans ansvar och kommun/statens drabbade den unge. Genom projektet och arbetet som gjordes i gränsländan mellan dessa ansvarsområden fick många unga vuxna hjälp att hitta rätt väg vidare i sina liv.

Projektet har etablerat kontakt med deltagare genom:

Studiebesök på verksamheter som möter unga, samverkan med yrkesverksamma i staden, etablerade relationer med skolor, socialtjänst, KAA, hälso- och sjukvård. Strategin har varit särskilt framgångsrik i arbetet med att nå "nya unga", det vill säga individer som inte tidigare tagit del av insatser inom exempelvis Finsam.

Tillgänglighet och flexibilitet:

Det har varit enkelt att få kontakt med projektet och koordinatörerna har anpassat sig efter deltagarnas behov. Projektet har snabbt kunnat erbjuda ett informationsmöte med deltagare och eventuella aktörer som finns kring individen.

Arbetet har fått positiv återkoppling, särskilt från vårdnadshavare och externa aktörer. Den har lett till hög tillgänglighet och ett bredare inflöde av deltagare, samt stärkt samverkan med flera centrala aktörer.

Genom projektets arbetssätt har deltagarna fått stöd i att göra stegförflyttningar som annars hade varit stora utmaningar för dem. För att stärka målgruppens möjligheter att närma sig arbete och studier har koordinatörerna arbetat utifrån en helhetssyn på individen, haft fokus på samordning och erbjudit en kontinuitet under tiden som deltagarna varit aktuella i projektet.

Insatserna har samtidigt visat på ett behov av att långsiktigt integrera samordnande funktioner i ordinarie verksamheter för att motverka att unga faller mellan ordinarie organisatoriska ansvarsområden.

Samordningsförbundet Älv och Kust:

Goda exempel och framgångsfaktorer:

Under projektperioden har flera insatser och arbetssätt visat sig särskilt framgångsrika och bidragit till projektets övergripande resultat. Dessa exempel illustrerar tydliga stegförflyttningar inom teamets arbetsprocesser, metodutveckling och samverkansförmåga.

Etablerat och fördjupat arbetssätt - från uppstart till operativ stabilitet

Efter uppstartsfasen 2023 har teamet under 2024 utvecklat en mer etablerad och effektiv arbetsprocess. Ett centralt resultat är teamets förmåga att aktivt driva ärenden framåt.

Detta har möjliggjorts genom:

- Ökad trygghet i att fatta beslut i komplexa situationer,
- Stärkt fokus på progression i varje deltagarärende,
- Förbättrad samverkan med externa aktörer, inklusive arbetsgivare,
- Hög professionalitet i hanteringen av ärenden som befinner sig mellan ordinarie huvudmäns ansvarsområden.
- Teamet har visat stor flexibilitet i att navigera mellan samverkansparters regelverk samtidigt som deltagarnas behov har stått i fokus. Denna förmåga att balansera strukturella ramar med individens förutsättningar utgör ett tydligt gott exempel på en lyckad arbetsmodell.

Systematisk kompetensutveckling som stärkt kvalitet och robusthet

Ett omfattande kompetensutvecklingsarbete har genomförts för att säkerställa att teamet besitter uppdaterad kunskap inom relevanta områden. Detta har varit avgörande för att kunna möta deltagare med varierande och ofta komplexa stödbehov.

Exempel på genomförda kompetenshöjande insatser som utförts:

- Utbildning i Supported Employment,
- Utbildning och fördjupning i Horisontella principer,
- Kontinuerligt deltagande i digitala föreläsningar och kompetenspass (våld i nära relationer, ätstörningar, självskadebeteende, psykisk ohälsa),
- Studiebesök på PMU (psykiatrimottagning utmattning),
- Informationspass från Försäkringskassan om aktuella regelverk och från Arbetsförmedlingen om lönebidragsformer.
- 7tjugo- metoden.
- Fördjupning arbetsgivararbete

Denna återkommande kunskapspåfyllnad har stärkt teamets professionalitet och förmåga att arbeta metodiskt inom arbetslivsinriktad rehabilitering.

Implementering av BIP, fördjupad metodik och ökad samsyn

Arbetet med att implementera BIP har fortsatt löpande under projektet.

Genom regelbundna reflekterande team har projektgruppen:

- Fördjupat sin kunskap om BIP:s metodik och förhållningssätt,
- Utvecklat en gemensam syn på individens resurser, behov och förutsättningar,
- Etablerat en icke-dömande och tillitsfull arbetskultur,
- Stärkt förståelsen för övriga samverkansparters roller och mandat.
- BIP-arbetet har bidragit till att höja kvaliteten i ärendehanteringen och stärkt interprofessionell samverkan.
- Utvecklad samverkan och genomförande av parallella insatser.

Under projekttiden har kommunernas arbetsmarknadsenheter utvecklat sina arbetssätt och i högre grad initierat parallella insatser i nära samarbete med vården och, i vissa fall, även inom den privata sektorn. Denna utveckling utgör ett viktigt resultat då den stärker förutsättningarna för individanpassat stöd.

Exempel på aktiviteter som anordnats av personal inom förbundet:

ACT, Aktiv, Jobb i fokus, Vardag i balans, Arbetsträning på City Gross.

Dessa insatser har breddat utbudet av relevanta stödåtgärder för målgruppen.

De goda exemplen visar att projektet har uppnått en tydlig fördjupning av både metodik och praktiskt arbetssätt. Teamets ökade självständighet, förmåga att driva ärenden framåt och stärkta kompetens har haft en direkt positiv effekt på projektets resultat.

Samtidigt har arbetet med BIP, parallella insatser och internationell metodinspiration ytterligare professionaliserat stödstrukturen kring målgruppen. Sammantaget visar resultaten att projektet skapat en mer robust, samordnad och kvalificerad verksamhet för deltagare i behov av arbetslivsinriktat stöd.

Samordningsförbundet Väst

Utvecklat individnära stöd genom stärkt lokal samverkan:

Ett gott exempel är hur delprojektet Väst har lyckats utveckla det lokala stödet för individer genom ett utökat och mer individnära arbetssätt.

Genom att kommunernas arbetsmarknadsenheter (AME/AMI) och förbundets rehabvägledare fördjupat sitt samarbete har projektet skapat en sammanhållen struktur som erbjuder deltagarna ett mer samordnat och tillgängligt stöd.

Projektet har dessutom möjliggjort att kommunerna kunnat förstärka sina AME/AMI-verksamheter med egna vägledare. Dessa har, tillsammans med rehabvägledarna, arbetat utifrån förbundets samlade kompetenser med utgångspunkt i bip-forskningen.

Rollen som både vägledare och rehabvägledare har stärkts och utvecklat gemensamma arbetssätt, erfarenhetsutbyte och systematiskt samverkansarbete

Framtagande av lokala, behovsanpassade insatser:

Ett viktigt utvecklingsområde inför projektstart var bristen på lågtröskelinsatser för målgruppen. Genom projektet har kommunerna tillsammans med den förbundsfinansierade insatsen med samverkansteam tagit fram nya lokala och behovsanpassade insatser, vilket har lett till fler anpassade vägar in i aktivitet, arbetsträning och progression mot arbete.

Projektets arbete med att implementera parallella insatser, i linje med BIP, har skapat bättre förutsättningar för deltagarnas utveckling och minskat risken för att deltagarna "fastnar" i väntetid eller otidliga överlämningar.

Tydligare identifiering och hantering av samverkanshinder:

Genom införandet och användningen av avvikelshanteringssystemet Lex Heller har projektet skapat en tydligare och mer systematisk struktur för att upptäcka och åtgärda hinder i samverkan. Hanteringen av avvikelser vid beredningsgruppsmöten har lett till ökad transparens, bättre dialog och förbättrade rutiner mellan berörda aktörer. Genom den utvecklade lokala samverkan har många frågor kunnat hanteras och lösas genom dialog.

Den operativa styrgruppen som bildades inom delprojektet har även fungerat som ett forum för uppföljning, erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning - vilket har bidragit till ett mer lärande och utvecklingsinriktat arbetssätt över tid.

Effektivt teamarbete inom arbetsförmågeutredningarna:

Ett framgångsrikt arbetssätt som särskilt kan lyftas fram är vägledarens tillgång till utredare och arbetsterapeut som kan genomföra arbetsförmågeutredningar som stöd i individens rehabiliteringsresa.

Utredningarna bygger på praktiska och arbetsliknande aktiviteter där hänsyn tas till individens hela livssituation, inklusive psykisk och fysisk hälsa, tidigare erfarenheter och intresseområden och genomförs i nära samarbete mellan vägledare, utredare och arbetsterapeut, vilket skapar en stark helhetssyn både för vägledare och för individ.

Konkreta resultat/Kortare väg till arbete eller studier:

Ett av de mest tydliga och viktiga resultaten är att deltagare som genomfört arbetsförmågeutredning via SOF Väst har minskat sin inskrivningstid i genomsnitt med 100 timmar innan övergång till arbete eller studier jämfört med de deltagare som avslutats men som inte genomfört en arbetsförmågeutredning.

Detta är ett konkret exempel på hur strukturerade och samordnade insatser inom projektet har skapat verklig nytta både för individen, arbetsgivare och samverkande myndigheter.

Utvecklingsarbete med Vård/psykiatri:

Projektet har bidragit till att i en kommun utveckla en nära och strukturerad samverkan mellan vägledare på AME, vårdcentraler. Regelbundna möten har under projekttiden startats upp, både veckovis och månadsvis, det har skapat forum för gemensam uppföljning av deltagarnas behov, bedömning av arbetsförmåga och planering av insatser.

I arbetet har psykiatriker och läkare involverats och varit närvarande för att anpassa stödinsatser till individens situation. Genom SIP-möten och gemensam hantering av ärenden har relationer och ömsesidig förståelse mellan aktörerna stärkts. Evidensbaserade metoder, BIP:s förhållningssätt och forskning från Heiti Ernits, har möjliggjort ett systematiskt och individanpassat arbetssätt. Dessutom har samarbetet med kommunala och privata arbetsgivare underlättat arbetsträning och praktik, vilket bidrar till en hållbar och helhetsorienterad rehabilitering. Utvecklingen av den struktur och rutin som byggts upp under projekttiden kommer fortsätta även efter projekttidens slut. Samordningsförbundet Väst kommer fortsatt stödja andra kommuner i Väst att utveckla den samverkansmodell som Mellerud har påbörjat och implementerat i sin kommun med vård, psykiatri och kommun.

Projektet sammanställning:

Skillnader mellan stad och land:

Projektets genomförande har visat att förutsättningarna för samverkan, deltagarstöd och organisering skiljer sig mellan mindre kommuner och större städer. Dessa skillnader påverkar både hur insatser kan utformas och hur arbetet bedrivs i praktiken. Samtidigt framträder även gemensamma utmaningar som tar sig olika uttryck beroende på lokal kontext.

Mindre kommuner - korta vägar, tillit och flexibilitet:

I mindre kommuner präglas samverkansarbetet av närhet - både geografiskt och organisatoriskt. Denna närhet skapar goda förutsättningar för att bygga relationer, dela information och snabbt fatta beslut. Aktörer beskriver hur nätverk etableras lättare tack vare kännedom om lokala verksamheter och personer, vilket i sin tur leder till ett mer tillitsfullt och pragmatiskt samarbete.

Beslutsvägarna är kortare och vägledare upplever ett större handlingsutrymme, ofta kopplat till ett förtroendefullt ledarskap. Relationerna till deltagare blir också mer personliga, vilket underlättar att följa individens hela process genom olika insatser. I denna miljö växer innovativa arbetssätt fram naturligt, då gränserna mellan verksamheter är mindre strikt dragna. Vägledaren beskriver att de får möjlighet att pröva olika aktiviteter och gemensamt hitta lösningar, ofta med ett prestigelöst förhållningssätt där kompetens delas mellan kollegor.

Det finns även en upplevelse av att implementering av nya arbetssätt går snabbare, eftersom färre organisatoriska nivåer behöver involveras. Samtidigt innebär de små strukturerna vissa utmaningar. Deltagare riskerar att bli "stämplade" i sammanhang där många känner varandra, vilket kan försvåra deras fortsatta utveckling. Utbudet av aktiviteter är ofta begränsat - i vissa fall finns nästan inga lokala alternativ, särskilt för unga vuxna. Långa geografiska avstånd till statliga myndigheter och brist på statliga servicefunktioner gör dessutom samverkan med externa parter mer komplicerad. Mindre kommuner beskriver också att deras målgrupper ofta har större behov, bland annat genom högre nivåer av ekonomiskt bistånd och sjukpenning.

Större städer - stort utbud och specialisering, mer komplexa strukturer:

I större städer präglas arbetet av hög volym, stort utbud och en tydligare specialisering av målgrupper. Det finns många insatser att välja mellan, vilket gynnar unga vuxna. Denna variation skapar möjligheter till mer individanpassade lösningar och bidrar till att renodlade målgrupper kan utveckla metoder, struktur och gemenskap. Vägledare upplever att det finns en bred kompetens och en tydlig rollfördelning mellan olika funktioner.

Samtidigt innebär den större organisationen att processerna blir mer komplexa. Köerna till insatser är ofta längre och deltagare riskerar att bli mer anonyma i systemet. Detta gör det svårare att skapa en helhetsbild av individens behov och att bygga relationer som sträcker sig över organisatoriska gränser. Medarbetare i storstadsmiljöer beskriver också att de ofta behöver vara mer självgående för att navigera mellan olika enheter och nivåer.

Implementering av nya arbetssätt tar längre tid, eftersom fler verksamheter måste involveras och samsyn behöver byggas på flera nivåer. Det organisatoriska avståndet mellan aktörer kan upplevas som stort, även om det geografiska avståndet kanske är litet.

Övergripande reflektion - komplementära styrkor och gemensamma lärdomar:

En slutsats i projektet är att stad och landsbygd jämför sig med varandra på ett sätt som kan begränsa utvecklingen. Vanliga resonemang är "vi kan inte göra som de stora kommunerna" eller att "vi kan inte arbeta som de små". Dessa föreställningar kan riskera att skymma de styrkor som faktiskt finns i båda miljöer.

Resultaten visar att man fortsatt framöver kan fortsätta utveckla arbetet med att öka förståelsen för varandras olika förutsättningar och vilja inspireras av olika arbetssätt.

Exempel:

Mindre kommuner kan bidra med erfarenheter kring tillitsbaserat arbete, snabba beslutsvägar och prestigelös samverkan.

Större städer kan erbjuda kunskap om struktur, specialisering och metodutveckling.

Både stad och landsbygd står inför liknande typer av utmaningar, men de yttrar sig på olika sätt. Genom att synliggöra dessa skillnader och likheter skapas bättre förutsättningar för samverkan, lärande och fortsatt utveckling.

Projektets arbete med:

Spridning och Synliggörande:

Projektets spridnings- och synliggörandearbete har omfattat ett brett spektrum av aktiviteter som syftat till att stärka kommunikationen, öka kännedomen och göra projektets resultat tillgängliga för både deltagare, samverkansparter och den bredare offentliga sektorn. Informationsmaterial från Europeiska socialfonden, med budskapet "*Vi driver ett projekt som medfinansieras av EU och Europeiska socialfonden*", har funnits synligt i verksamheterna tillsammans med EU-flagga. ESF-rådets logotyp har använts konsekvent i allt framtaget material för att säkerställa korrekt och tydlig avsändare.

Målgrupperna för kommunikation och information har varit projektets strategiska styrgrupp, förbundschefergrupp, arbetsutskott, beslutsgrupp, genomförandegrupp. Utifrån dessa möten har varje delprojekt var för sig kommunicerat och informerat ut till deras styrelser och beredningsgrupper, operativa styrgrupper och projektteam inom Finsam Göteborg, SOF Älv & Kust och SOF Väst.

Utöver det så finns det information på samtliga tre Samordningsförbunds hemsidor med presentation om projektet, kontaktuppgifter och information. Hemsidan är tillgänglig för deltagare, medarbetare, samverkanspartner och allmänheten i övrigt.

En central del i spridningsarbetet har även varit projektets hemsida, www.gransgangare.se, där informationsunderlag publicerats inklusive månadsrapporter, processkartor, blanketter, GDPR-information samt dokument kopplade till de horisontella principerna. All personal och alla deltagare har fått tydlig information om projektets syfte och hantering av personuppgifter, både skriftligt och muntligt vid gemensamma möten. Projektet har varit aktiv på LinkedIn med löpande innehåll för spridning och för att nå professionella nätverk.

För att ytterligare förstärka synligheten har projektet producerat flera kommunikationsmaterial såsom foldrar, flyers och roll-ups. Det beställdes även pennor med projektets och ESF:s logotyper, vilka delats ut till projektmedarbetare, samverkanspartner och andra relevanta aktörer.

Projektet har syns och medverkat vid en rad konferenser, workshops och seminarier nationellt och regionalt. Bland dessa kan nämnas ESF-dagen och NNS årsmöte i Stockholm, ESF:s lärandeträff i Göteborg för nya projekt, kampanjen *EU i min region* samt Arenadagarna. Projektet deltog vid ESF:s halvtidsuppföljning för att presentera projektet. I juni hade projektet releaseparty för Heiti Ernits resultat av följeforskningen. Efter genomförda och löpande aktiviteter inom projektet har lättillgänglig dokumentation sammanställts och delats vidare till deltagare och samarbetspartners.

Inom följeforskningen har projektet bedrivit kontinuerlig kunskapsspridning. Följeforskaren har medverkat vid flera forum och arenor för att presentera insikter och resultat. En AI-baserad sammanfattning av följeforskningen har producerats, ett webinarium om gränsgångarrollen genomfördes av Heiti Ernits och projektägare Henrik Svedberg. Därtill togs en populärversion av följeforskningen fram och spreds både digitalt och som kompendium.

Vid Uppsala SKR Arbetsmarknadsdagarna deltog projektet som utställare, där populärversionen av Heiti Ernits följeforskning - *Gränsgångarrollen: Vägledarens betydelse i rehabiliteringslandskapet* - delades ut till konferensens deltagare.

Utöver extern synlighet har projektet arbetat kontinuerligt med interna kunskapsdialoger inom och mellan delprojekten, där projektmedarbetare och samverkanspartner regelbundet bjudits in för att dela erfarenheter och ta del av projektets utveckling.

Sammanfattning: Projektets spridnings- och synliggörandeinsatser har varit många både systematiska och strategiskt förankrade. Genom kombinationen av digital publicering, fysiska mötesplatser, kunskapsspridning via följeforskningen och produktion av genomarbetat kommunikationsmaterial har projektet förhoppningsvis nått ut brett och skapat god förankring hos relevanta målgrupper. Dessa erfarenheter kan framöver ligga till grund för fortsatt utveckling av kommunikation och samverkan i framtida arbeten.

Ej aktuellt

Har projektet haft en projektutvärdering?

Ja

Nej

Vid ja, bifoga underlag från projektutvärderingen under "Dokument".

Metoder och tillvägagångssätt:

Beskriv på vilket sätt de valda metoderna och tillvägagångssätten har bidragit till att nå projektets resultat. Här ska fokus ligga på projektets övergripande metod och tillvägagångssätt som har beskrivits i ansökan om stöd och inte på enskilda aktiviteter.

Projektets metod och tillvägagångssätt har bidragit till att uppnå de uppsatta målen genom att kombinera strukturerade arbetssätt med en flexibla och individanpassade genomförandemodeller. Arbetet har utgått från BIP studien (Beskäftigelses Indikator Projekt), tjänstedesign samt de horisontella principerna (HP) som övergripande förhållningssätt och metodstöd.

BIP - Helhetssyn och parallella insatser: Implementeringen av BIP:s förhållningssätt har varit central för projektets framgång. Genom att utgå från en helhetssyn på individen har både hälso, sociala och arbetslivsinriktade behov kunnat beaktas parallellt. Metoden har bidragit till att strukturera insatserna och säkerställa att deltagarna fått rätt stöd vid rätt tidpunkt. Utbildning utifrån BIP studien har skapat en gemensam förståelse och stärkt den interna kompetensen. Arbetet i reflektiva team har främjat lärande, kollegial reflektion och tilltro på olika nivåer i verksamheterna.

Genom att följa progression och göra regelbundna uppföljningar (BIP- tavla) för deltagarna har SOF Älv & Kust utvecklat ett systematiskt sätt att följa processer och resultat, vilket har ökat kvaliteten och kontinuiteten i stödet till deltagarna.

Tjänstedesign, Deltagarfokus och individanpassning: Användningen av tjänstedesign har möjliggjort ett arbetssätt där deltagarens behov och upplevelser stått i centrum. Genom utbildning och praktisk tillämpning har projektmedarbetare utvecklat förmåga att utforma tjänster och aktiviteter utifrån individuella behov och förutsättningar.

Metoden har lett till ökad delaktighet, snabbare uppstart av insatser och bättre anpassning av aktiviteter till deltagarnas situation. Exempelvis har särskild hänsyn tagits till tillgänglighet, språkstöd och funktionsnedsättningar, vilket säkerställt likvärdiga möjligheter för alla deltagare.

Horisontella principer: Jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering: Arbetet med de horisontella principerna har varit integrerat i projektets dagliga verksamheter. Fokus har legat på att säkerställa ett inkluderande och jämställt bemötande samt att synliggöra strukturella hinder.

Insatser som samtal och frågor om våld i nära relationer, hälsofrämjande aktiviteter och socialt stöd har ökat deltagarnas trygghet och välbefinnande. Projektet har även aktivt arbetat med att stärka jämställdhet och inkludering, bland annat genom riktade insatser för ex. unga kvinnor, anpassning av aktiviteter för personer med funktionsvariationer med mera.

Tillitsbaserat ledarskap och samverkan: Ett tillitsbaserat ledarskap har genomsyrat projektets genomförande. Ledningen har uppmuntrat nytänkande och gett vägledaren handlingsutrymme att pröva och utveckla arbetssätt. Det har skapat ett lärande och utvecklingsinriktad kultur inom organisationerna.

Samtidigt har den interna tilliten mellan chefer och vägledare samt den externa samverkan med aktörer som Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun och vården varit centrala framgångsfaktorer. Ett tillitsbaserat ledarskap, både gentemot deltagare, vägledare och mellan chefer, har skapat en miljö där vägledare vågat pröva nya metoder och utveckla nya arbetssätt. Tilltro till deltagarna har varit en central del av arbetet för att uppnå goda resultat.

Sammanfattningsvis har projektets valda metoder och tillvägagångssätt bidragit till att etablera en långsiktigt hållbar och helhetsinriktad arbetsmetodik. Kombinationen av BIP:s förhållningssätt, tjänstedesign och arbetet utifrån de horisontella principerna har stärkt både vägledarens kompetens och deltagarnas möjligheter till egen försörjning och delaktighet i samhället. Projektet har därmed inte enbart uppnått sina mål utan även skapat förutsättningar för fortsatt utveckling och implementering av metoder i ordinarie verksamheter.

Avslutande summering:

Projektet har genom sina insatser och arbetssätt bidragit till omfattande utveckling inom samverkan, rehabiliteringsarbete och stöd till individer på dennes rehabiliteringsresa mot arbete eller studier. Genom BIP studien, parallella insatser, reflexiva team och en starkt vägledarroll har projektet skapat en mer individanpassad rehabiliteringsresa där parallella insatser, som hälsa och arbetsinriktning står i fokus.

Resultaten visar att tidiga och kombinerade insatser är avgörande för progression och att ett tydligt jobbfokus ger effekt. Samverkan har stärkts både lokalt och regionalt, och nätverken mellan kommuner har utvecklats på ett sätt som skapar bättre förutsättningar för hållbart samarbete även framåt. Samtidigt framgår det att relationer, tillit och personburen samverkan fortsatt är nyckeln till framgång, då strukturer och modeller endast fungerar när de är förankrade och samverkande parter finns delaktiga i samverkansarbetet.

Skillnader i förutsättningar mellan kommuner - särskilt mellan stad och landsbygd - har tydliggjorts. Trots detta har alla delprojekt visat att anpassade arbetssätt, lokal förankring och engagerade vägledare skapar goda resultat. Följeforskningen som Heiti Ernits utfört i projektet, har givit värdefull evidens som bör spridas vidare och användas som grund för fortsatt utveckling inom Rehabilitering- och samverkansarbete.

En viktig slutsats är att den kompetens som byggts upp under projekttiden behöver säkras och integreras i ordinarie verksamhet. Utan tydlig ledningsförankring och fortsatt prioritering kan det finnas en risk att kunskapen försvinner när personal byts ut eller organisationer förändras.

Projektet har lagt en stabil grund för att fortsätta utveckla arbetet utifrån BIP genom parallella insatser och gränsgångarrollen. Genom att ta tillvara erfarenheterna, stärka samverkansstrukturer och fortsätta bygga tillit på alla nivåer finns goda förutsättningar att långsiktigt förbättra stödet till individer som står långt från arbetsmarknaden.

Det fortsatta arbetet handlar nu om att bevara, fördjupa och vidareutveckla de framgångsfaktorer som etablerats - så att projektets resultat inte bara består, utan fortsätter att växa och göra skillnad även efter projektets slut.

Har ni nått planerat antal deltagare?

Ja

Nej

Om nej - varför?

Planerat 600 deltagare (utfall 626)

Planerat antal kvinnor: 318 (utfall 360)

Planerat antal män: 282 (utfall 266)

[Fritextfält]

OBS! I samband med att slutrapporten och sista ansökan om utbetalning skickas in ska projektägaren säkerställa att rapporteringen till SCB är korrekt och att samtliga deltagare avslutats i samband med projektavslut.

Har projektets plan för genomförande förändrats under projekttiden?

Ja

Nej

Vid ja: Har dessa förändringar/avvikelser från den ursprungliga planen haft påverkan på det förväntade resultatet?

Ja

Nej

Vid ja: Beskriv dessa förändringar/avvikelser samt hur de påverkat det förväntade resultatet.

[Fritextfält]

Organisationer som ej deltagit i kompetensutveckling:

Här ska ni ange de organisationer som vid projektavslut är inlagda i Projektrummet+ och som har inkommit med intyg om stöd av mindre betydelse, men som inte deltagit i projektet:

Organisationsnummer:

Namnteckning (behörig person att signera slutrapport)
Henrik Svobberg

Namnförtydligande
Assumunderöd 2025-12-19

Ort och datum

